

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/158/156/96

POPULARNOŚĆ MUZYKI DISCO POLO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

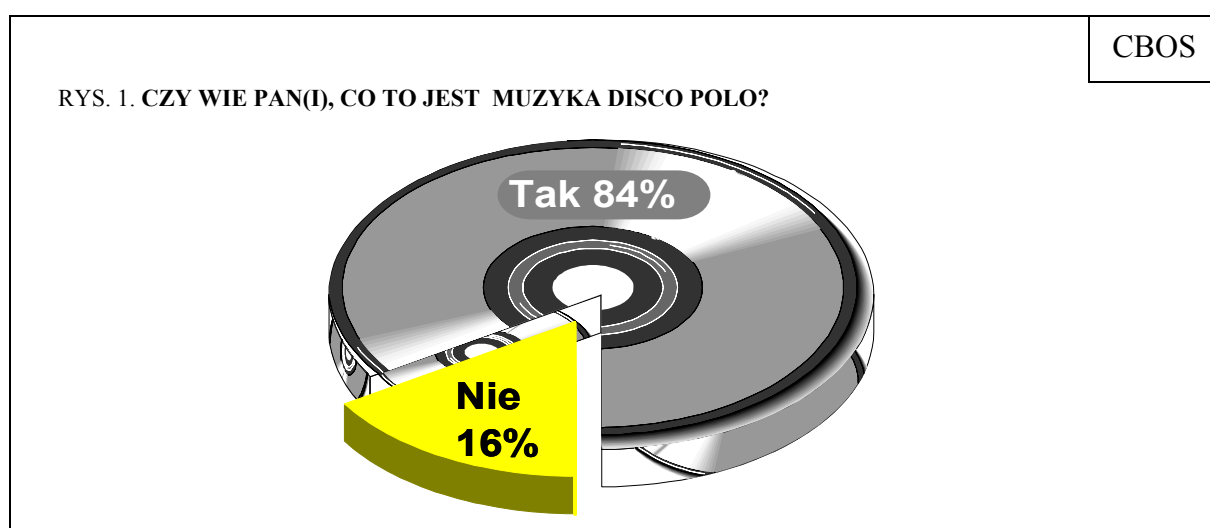
WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Muzyka disco polo budzi ostatnio dużo emocji, jest także tematem wielu sporów i polemik. Jedni uważają ten gatunek muzyki rozrywkowej za prymitywny i nieprofesjonalny, drudzy - podkreślają jego optymizm, prostotę i naturalność. Dyskusje wokół disco polo, jakie toczyły się w mediach, są nie tylko odbiciem starych sporów dotyczących kultury elitarnej i kultury ludycznej, ale także zyskały kontekst polityczny. Piosenki disco polo były bowiem, a zapewne i będą, wykorzystywane przez polityków w kampaniach wyborczych.

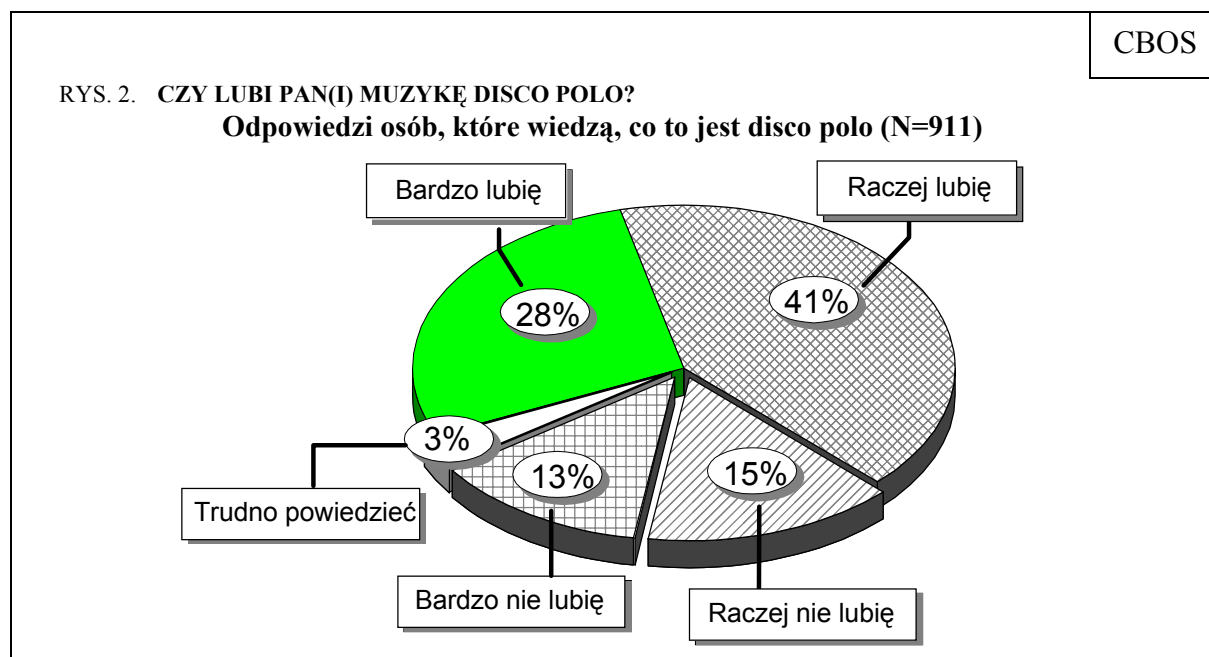
CZY LUBIMY DISCO POLO?

Zdecydowana większość Polaków wie, co to jest muzyka disco polo¹. Zaledwie 16% ankietowanych nic o niej nie wie. Najczęściej są to osoby mające 65 lat i więcej. Oprócz wieku, czynnikiem różnicującym wiedzę na ten temat jest także wykształcenie. Wśród legitymujących się wyższym wykształceniem nic nie wie o muzyce disco polo tylko jedna dziesiąta ankietowanych, podczas gdy wśród osób z wykształceniem podstawowym - jedna trzecia.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (75) zrealizowano w dniach 22-27 sierpnia ‘96 na 1091-osobowej reprezentatywnej próbie dorosłych mieszkańców kraju.

Respondentów, którzy wiedzieli, co to jest muzyka disco polo, zapytaliśmy o stosunek do niej. Wyniki sondażu dowodzą, że większość Polaków lubi ten rodzaj muzyki.

Relatywnie najwięcej zwolenników disco polo jest wśród mieszkańców wsi, najmniej - wśród mieszkańców dużych miast. Przykładowo: co trzeci respondent (34%) mieszkający na wsi deklaruje, że bardzo lubi disco polo, natomiast w dużych miastach (powyżej 501 tys. ludności) odsetek ten jest znacznie mniejszy (18%).

Potwierdziły się także opinie, powszechne w dyskusjach na temat muzyki disco polo, że lubią ją osoby mniej wykształcone. Ze stosunkowo największą sympatią do tego gatunku muzyki odnoszą się badani z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym. Prawie dwie piąte (38%) ankietowanych mających wykształcenie zawodowe deklaruje, że bardzo lubi tę muzykę, podczas gdy wśród osób z wyższym wykształceniem - zaledwie co dziesiąta.

Wśród tych, którzy zdecydowanie nie lubią muzyki disco polo, wyróżniają się ludzie młodzi (poniżej 24 lat) oraz mieszkańcy dużych miast.

DLACZEGO LUBIMY DISCO POLO?

Badanym deklarującym, że lubią muzykę disco polo, jak i tym, którzy nie są jej sympatykami, zadaliśmy pytanie otwarte prosząc o uzasadnienie swojej opinii. Spontaniczne wypowiedzi respondentów świadczą o tym, że muzyka ta najbardziej ceniona jest za swoją prostotę i za to, że dobrze się przy niej odpoczywa. Ankietowani podkreślali również takie jej wartości, jak rytmiczność, melodyjność oraz to, że „łatwo wpada w ucho”. Nieco rzadziej mówiono, że przy niej można się dobrze bawić.

		CBOS
Proszę powiedzieć, dlaczego lubi Pan(i) disco polo?	N=629	
Odpowiedzi kładące nacisk na łatwość i prostotę tej muzyki, a także mówiące o jej relaksujących właściwościach	65%	
Rytmika, skoczność, melodia, czyli wartości czysto muzyczne. Ogólne odpowiedzi mówiące o urodzie tej muzyki - w rodzaju „ładnie grają”	48%	
Dobra zabawa, można się wyszaleć, jest znakomita do tańca, dobra rozrywka	20%	
Optymizm, pogodność, jest wesoła, teksty nie są smutne	14%	
Nacisk na "polskość" tej muzyki	6%	
Disco polo jest spokojne, nie jest agresywne, ta muzyka nie jest wrzaskliwa także odpowiedzi konfrontujące disco polo z muzyką rockową	6%	
Odpowiedzi mówiące, że jest to muzyka dla każdego, dla prostych ludzi przeciwstawiające disco polo innym, elitarnym gatunkom muzyki	4%	
W muzyce disco polo pojawiają się stare przeboje, nawiązuje ona do starych, dobrze znanych wszystkim melodii	3%	
Inna odpowiedź	8%	
Respondent mógł udzielić kilku odpowiedzi, dlatego procenty nie sumują się do 100.		

Wśród negatywnych opinii o disco polo dominowały wypowiedzi, w których podkreślano prymitywizm oraz znikome wartości muzyczne i literackie. Widać zatem wyraźnie, że powodem braku sympatii do tej muzyki są najczęściej zarzuty czysto „artystyczne”, a nie obyczajowe czy też polityczne. Należy jednak dodać, że stosunkowo duży odsetek ankietowanych nie lubiących disco polo uzasadnia swoją niechęć do tego rodzaju muzyki tym, że jest ona zbyt monotonna i hałaśliwa.

		CBOS
Dlaczego nie lubi Pan(i) disco polo?		N=257
Znikoma wartość muzyczna i literacka, prymitywizm, nieprofesjonalizm	56%	
Monotonia, jednostajność	27%	
Jest to muzyka zbyt hałaśliwa, zbyt głośna	19%	
Pokoleniowość tej muzyki, np. „jestem za stary, lubię stare przeboje, to jest muzyka dla młodych” itp.	7%	
Odpowiedzi kładące nacisk na znikomą kulturę osobistą i wykształcenie wielbicieli tej muzyki	6%	
Odpowiedzi ogólnikowe, lakoniczne	5%	
Odpowiedzi wskazujące na niepolskość tej muzyki, np. „jest to muzyka niepolska, to przyszło z Zachodu” itp.	2%	
Inna odpowiedź	4%	
Respondent mógł udzielić kilku odpowiedzi, dlatego procenty nie sumują się do 100.		

Podsumowując można powiedzieć, że większość społeczeństwa lubi muzykę disco polo, ponieważ ma ona - ich zdaniem - relaksowe właściwości, natomiast nie lubią jej głównie ci, którzy uważają, że jest prymitywna i nieprofesjonalna.

DISCO POLO I POLITYKA

Szerokim echem odbiło się wykorzystanie przez polityków w trakcie ostatniej kampanii prezydenckiej oraz przy innych okazjach piosenek disco polo. Powstaje zatem pytanie, czy istnieje jakikolwiek statystyczny związek między faktem głosowania na określonego kandydata w II turze wyborów prezydenckich a sympatią lub antypatią do disco polo.

Tabela 1 N=668 w procentach

Czy lubi Pan(i) disco polo?	Na kogo Pan(i) głosował(a) w II turze wyborów prezydenckich w 1995 roku?		
	Aleksander Kwaśniewski	Lech Wałęsa	Odmowa odpowiedzi
Lubię	62	34	4
Nie lubię	49	49	3
Trudno powiedzieć	38	53	10
Ogółem	58	39	4

Okazało się, że osoby, które lubią disco polo, częściej głosowały w II turze wyborów prezydenckich na Aleksandra Kwaśniewskiego niż na Lecha Wałęsę. Należy jednak dodać, że omawiana zależność statystyczna jest stosunkowo słaba².

Ciekawie wygląda nastawienie do disco polo w potencjalnych elektoratach partii politycznych. Stosunkowo największą sympatię do tego gatunku muzyki deklarowały osoby, które w okresie realizacji sondażu twierdziły, że w wyborach do Sejmu i Senatu oddałyby głos na PSL oraz SLD. Dużą sympatię do disco polo przejawiały także osoby deklarujące, że na pewno wzięłyby udział w wyborach, gdyby odbywały się one w najbliższą niedzielę, ale nie wiedzą jeszcze, kogo by w nich poparły. Muzyka disco polo ma najmniej sympatyków w potencjalnych elektoratach Unii Wolności i Unii Pracy. Na szczególną uwagę zasługuje popularność disco polo wśród wyborców Unii Wolności. Co prawda odsetek potencjalnych wyborców UW lubiących tę muzykę (60%) jest najniższy wśród partyjnych elektoratów, ale i tak uznać go należy za bardzo duży, jeśli weźmie się pod uwagę inteligencki *image* tej partii.

Tabela 2 N=702 w procentach

Czy lubi Pan(i) muzykę disco polo?	Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach? ³						
	AW „Solidarność”	PSL	ROP	SLD	UP	UW	Trudno powiedzieć
Lubię	71	85	68	74	65	60	78
Nie lubię	27	14	29	24	24	37	17
Trudno powiedzieć	2	1	4	2	11	3	5
Ogółem	16	13	12	23	5	9	16

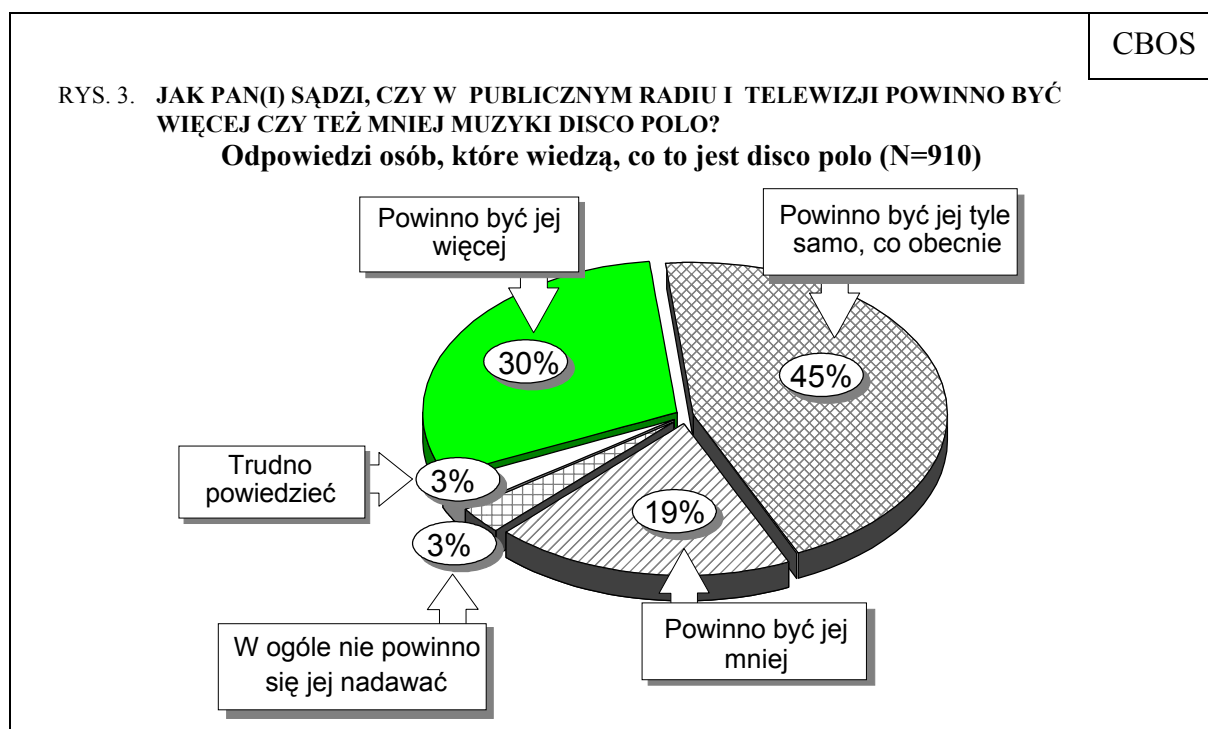
Istnieje również zależność między sympatią do tego rodzaju muzyki a wyznawaną orientacją polityczną badanych. Zwolennikami disco polo są nieco częściej osoby, które deklarują poglądy lewicowe niż prawicowe.

² Zależność istotna statystycznie, siła związku mierzona współczynnikiem V Cramera - 0.11.

³ W zestawieniu uwzględniono tylko te partie, które uzyskały minimum 5% wskazań.

DISCO POLO A MEDIA PUBLICZNE

W sporach wokół muzyki często pada zarzut, że publiczne media nadają jej zbyt mało w stosunku do skali jej popularności. Respondentów, którzy wiedzą, co to jest muzyka disco polo, zapytaliśmy, ile ich zdaniem powinno być jej w mediach publicznych. Największa część ankietowanych akceptuje *status quo* w tej dziedzinie. Niemniej warto zwrócić uwagę, iż większy odsetek stanowią osoby opowiadające się za tym, żeby było jej więcej (30%), niż ci, którzy wyrażają przeciwną opinię (19%).

Zwolennikami częstszej obecności muzyki disco polo w mediach są w większym stopniu niż inni osoby w średnim wieku. Bardziej sceptycznie zapatrują się na to zagadnienie ankietowani poniżej 24 roku życia oraz powyżej 65 lat. Generalnie disco polo w mediach publicznych częściej chcieliby słuchać i oglądać mieszkańcy wsi niż miast, przy czym kierunek zależności jest tutaj dość wyraźny - im większe miasto, tym mniejszy jest odsetek zwolenników częstszego emitowania tego typu piosenek. Innym czynnikiem różnicującym jest wykształcenie - osoby z wyższym wykształceniem znacznie rzadziej niż z podstawowym i zasadniczym zawodowym uważają, że muzyki disco polo powinno być w publicznej telewizji więcej niż obecnie.

Poglądy na to, czy publiczna telewizja powinna nadawać mniej czy więcej muzyki w sposób oczywisty zależą od tego, czy ankietowani ją lubią czy też nie. Warto jednak odnotować, że zależność jest tutaj słabsza, niż można było oczekiwać. Biorąc pod uwagę znikomą obecność muzyki disco polo w publicznej telewizji, należałoby się spodziewać, że sympatycy tego gatunku muzyki będą się domagać, aby było jej więcej.

Tabela 3

w procentach

Czy lubi Pan(i) muzykę disco polo?	Jak Pan(i) sądzi, czy w publicznym radiu i telewizji powinno być więcej czy też mniej muzyki disco polo?					Ogółem N=910
	Powinno być jej więcej	Powinno być jej tyle samo, co obecnie	Powinno być jej mniej	W ogóle nie powinno się jej nadawać	Trudno powiedzieć	
Lubię	43	52	4	-	2	69
Nie lubię	2	28	55	11	5	28
Trudno powiedzieć	5	37	29	4	26	3

Ponad połowa ankietowanych, którzy są sympatykami muzyki disco polo, uważa jednak, że w mediach powinno być jej tyle samo, co obecnie. Taki rozkład odpowiedzi może świadczyć o tym, że popularność disco polo jest zupełnie niezależna od jej obecności w mediach. Fakt, że znaczna grupa sympatyków muzyki disco polo nie domaga się dodatkowego czasu antenowego dla niej, wskazuje, że dociera ona do swoich słuchaczy zupełnie innymi drogami i prawdopodobnie zaspokaja ich potrzeby.

Popularność disco polo jest zjawiskiem interesującym, zwłaszcza wobec stosunkowo znikomej, w porównaniu z innymi gatunkami muzyki rozrywkowej, jej obecności w mediach. Nie ulega wątpliwości, że muzyka disco polo stała się faktem kulturowym, którego nie sposób nie zauważać.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy wie Pan(i), co to jest muzyka disco polo?
(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	84	16	1091
Płeć			
Mężczyźni	86	14	517
Kobiety	82	18	574
Wiek			
do 24 lat	100	0	151
25-34	100	0	193
35-44	95	5	242
45-54	91	9	173
55-64	78	22	145
65 lat i więcej	37	63	186
Miejsce zamieszkania			
Wieś	80	20	402
Miasto do 20 tys.	85	15	119
od 21 do 100 tys.	87	13	218
101-500 tys.	85	15	242
501 tys.i więcej mieszk.	84	16	109
Region			
Północny	82	18	122
Zachodni	80	20	120
Środkowozachodni	85	15	169
Środkowy	86	14	177
Wschodni	82	18	148
Południowo-wschodni	81	19	184
Południowo-zachodni	88	12	171
Wykształcenie			
Podstawowe	67	33	376
Zasadnicze zawodowe	93	7	289
Średnie	92	8	346
Wyższe	90	10	80
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	95	5	69
Prac.umysł.niż.szczebla	97	3	91
Pracownicy fiz.- umysł.	97	3	66
Robotnicy wykwalifikowani	98	2	110
Robotnicy niewykwalifik.	91	9	68
Rolnicy	88	12	72
Prywatni przedsiębiorcy	94	6	42
Bierni zawodowo			
Renciści	63	37	139
Emeryci	55	45	208
Uczniowie i studenci	100	0	59
Bezrobotni	98	2	102
Gospodynie domowe i inni	96	4	62
Pracujący poza rolnictwem			
Sfera budżetowa	96	4	111
Sektor państwowy	93	7	127
Sektor prywatny	95	5	216
Spółdzielczość	90	10	24
Dochody na jedną osobę			
Poniżej 150 zł	90	10	194
151 - 225	82	18	156
226 - 325	81	19	281
326 - 425	83	17	193
Powyżej 426 zł	85	15	209
Ocena własnych war. mater.			
Złe	82	18	354
Średnie	82	18	519
Dobre	91	9	218
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	60	40	49
Raz w tygodniu	84	16	609
Kilka razy w roku	88	12	316
W ogóle nie uczestniczy	80	20	114
Poglądy polityczne			
Lewica	87	13	244
Centrum	91	9	314
Prawica	84	16	297
Trudno powiedzieć	70	30	232

Tabela 2. Czy lubi Pan(i) muzykę disco polo?

(%)

	Bardzo lubię	Raczej lubię	Raczej nie lubię	Bardzo nie lubię	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	41	15	13	3	911
Płeć						
Meżczyźni	27	40	17	15	2	443
Kobiety	30	41	14	11	4	468
Wiek						
do 24 lat	15	30	21	32	1	151
25-34	31	44	14	12	0	192
35-44	37	45	10	7	1	229
45-54	28	45	17	4	7	157
55-64	32	35	17	10	6	113
65 lat i więcej	18	39	20	17	7	69
Miejsce zamieszkania						
Wieś	34	42	12	8	4	321
Miasto do 20 tys.	25	39	18	16	2	101
od 21 do 100 tys.	27	45	16	9	4	190
101-500 tys.	27	41	17	13	1	206
501 tys. i więcej mieszk.	18	27	23	30	2	91
Region						
Północny	35	34	18	12	1	99
Zachodni	41	36	9	14	0	95
Środkowozachodni	28	45	18	7	3	144
Środkowy	27	37	15	18	2	152
Wschodni	22	48	14	14	8	121
Południowo-wschodni	25	37	15	15	8	148
Południowo-zachodni	26	45	18	9	2	151
Wykształcenie						
Podstawowe	34	39	16	7	3	252
Zasadnicze zawodowe	38	44	11	6	1	270
Średnie	20	40	17	20	3	317
Wyższe	10	37	24	24	5	72
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	5	46	19	26	5	65
Prac. umysł. niż. szczebla	15	53	20	12	1	88
Pracownicy fiz. - umysł.	34	33	11	19	2	64
Robotnicy wykwalifikowani	32	55	9	4	0	108
Robotnicy niewykwalifik.	46	36	17	1	0	62
Rolnicy	45	37	7	3	8	64
Prywatni przedsiębiorcy	29	43	17	11	0	39
Bierni zawodowo						
Renciści	33	46	13	7	1	87
Emeryci	29	31	20	12	8	114
Uczniowie i studenci	3	20	26	51	0	59
Bezrobotni	34	34	19	12	2	100
Gospodynie domowe i inni	32	48	9	5	5	60
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	21	53	12	11	2	107
Sektor państwowy	27	50	17	5	1	118
Sektor prywatny	28	40	16	15	1	205
Spółdzielczość	43	46	4	8	0	22
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 150 zł	43	35	9	8	5	175
151 - 225	32	43	18	5	2	128
226 - 325	25	43	19	10	3	228
326 - 425	22	46	16	13	2	159
Powyżej 426 zł	19	40	18	22	2	177
Ocena własnych war. mater.						
Złe	34	38	16	9	3	289
Średnie	28	42	17	11	3	425
Dobre	21	42	12	22	3	197
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	25	41	16	13	5	30
Raz w tygodniu	29	43	14	11	3	510
Kilka razy w roku	31	38	16	12	2	279
W ogóle nie uczestniczy	15	35	20	28	2	92
Poglądy polityczne						
Lewica	31	44	13	10	3	212
Centrum	27	44	14	12	3	286
Prawica	27	35	21	15	2	249
Trudno powiedzieć	32	40	13	12	3	163

Tabela 3. Jak Pan(i) sądzi, czy w publicznym radiu i telewizji powinno być więcej czy też mniej muzyki disco polo? 1 - Powinno być jej więcej; 2 - Powinno być jej tyle samo, co obecnie; 3 - Powinno być jej mniej; 4 - W ogóle nie powinno się jej nadawać (%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	30	45	19	3	3	910
Płeć						
Mężczyźni	33	40	20	4	3	443
Kobiety	28	49	17	2	4	467
Wiek						
do 24 lat	24	35	28	10	3	151
25-34	38	45	12	3	2	192
35-44	36	45	14	1	4	229
45-54	26	53	17	0	4	157
55-64	26	42	25	3	3	113
65 lat i więcej	18	46	29	2	5	67
Miejsce zamieszkania						
Wieś	43	40	13	2	3	320
Miasto do 20 tys.	29	44	21	3	3	101
od 21 do 100 tys.	26	53	16	3	2	190
101-500 tys.	20	45	25	5	4	206
501 tys. i więcej mieszk.	19	44	27	4	7	91
Region						
Północny	36	39	18	5	3	99
Zachodni	41	39	11	7	3	95
Środkowozachodni	30	48	17	1	4	144
Środkowy	32	44	16	4	4	152
Wschodni	27	53	16	3	1	121
Południowo-wschodni	27	38	27	3	5	148
Południowo-zachodni	24	47	23	2	4	150
Wykształcenie						
Podstawowe	36	41	16	3	4	252
Zasadnicze zawodowe	43	43	12	1	2	270
Średnie	19	50	23	5	3	315
Wyższe	10	41	36	7	7	72
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	6	46	37	4	8	65
Prac. umysł. niż. szczebla	23	50	18	4	6	88
Pracownicy fiz. - umysł.	36	45	18	0	1	64
Robotnicy wykwalifikowani	42	48	9	1	1	108
Robotnicy niewykwalifik.	41	47	11	0	1	62
Rolnicy	51	41	5	0	3	64
Prywatni przedsiębiorcy	36	36	24	0	3	39
Bierni zawodowo						
Renciści	28	54	13	3	3	87
Emeryci	21	45	27	1	5	112
Uczniowie i studenci	9	35	36	20	0	59
Bezrobotni	34	39	20	2	2	100
Gospodynie domowe i inni	36	41	14	2	8	60
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	21	55	16	2	5	107
Sektor państwowy	33	48	16	1	2	118
Sektor prywatny	33	42	21	2	3	205
Spółdzielczość	57	34	9	0	0	22
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 150 zł	46	39	10	1	4	173
151 - 225	35	47	13	2	3	128
226 - 325	26	48	20	3	2	228
326 - 425	26	44	24	2	3	159
Powyżej 426 zł	18	49	22	7	4	177
Ocena własnych war. mater.						
Złe	36	43	16	2	4	288
Średnie	30	45	19	3	3	425
Dobre	22	45	23	7	4	197
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	29	47	19	0	5	30
Raz w tygodniu	31	46	17	4	3	510
Kilka razy w roku	32	41	21	2	4	279
W ogóle nie uczestniczy	19	50	22	6	4	91
Poglądy polityczne						
Lewica	30	52	13	1	3	212
Centrum	30	46	17	4	3	286
Prawica	26	41	26	4	3	249
Trudno powiedzieć	37	39	18	3	4	162